

บทที่ 3

ขั้นตอนและกระบวนการ

สร้างเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบทขององค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา ที่กล่าวมาแล้ว ในบทที่ 2 รวมถึงลักษณะการเชื่อมโยงที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทีมวิจัยได้ดำเนินการขั้นต่อไปเพื่อศึกษา รูปแบบที่องค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลาต้องการให้เกิดขึ้น โดยทีมวิจัยได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อหาแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา โดยเชิญผู้นำ จากองค์กรประชาชนต่างๆที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และ องค์กรประชาชนที่สนใจอื่นๆ เข้าร่วมประชุม โดย เน้นการอภิปรายกลุ่มย่อย (Group Discussion) กลุ่มละ 10-15 คน ซึ่งจะแบ่งการอภิปรายกลุ่มย่อย ออกเป็น 2 ช่วง ในช่วงแรก เป็นการแบ่งกลุ่มองค์กรประเภทเดียวกันอภิปรายร่วมกัน ส่วนในช่วงที่ 2 แบ่งกลุ่มองค์กรศิลปะประเภทกันมาอภิปรายร่วมกัน ทั้ง 2 ช่วง เป็นการอภิปรายเพื่อหาแนวทางรูปแบบ การเชื่อมโยงเครือข่ายได้ผลสรุปดังต่อไปนี้

รูปแบบการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา

จากการระดมความคิดเห็นในการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปได้ว่า จากปัญหาที่วิเคราะห์และ มองเห็นกันอยู่นั้น นำไปสู่การหาแนวทางที่จะทำให้เกิดพลังโดยแนวคิดที่สรุปมาได้ก็คือ พยายาม หลอมรวมกลุ่มในระดับอำเภอให้รวมเป็นหนึ่งเดียวก่อน แล้วจึงจัดการระดับอำเภอมาหลอมรวมกัน เป็นระดับจังหวัดต่อไป

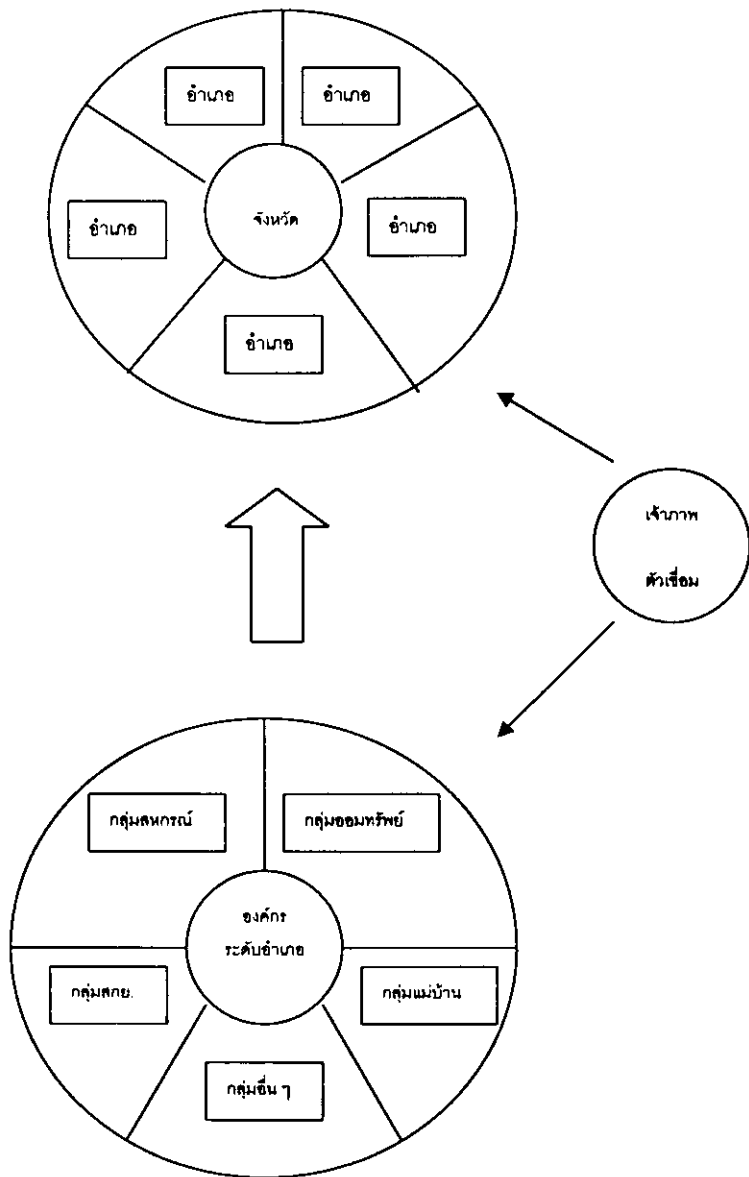
คำว่าหลอมตรงนี้ก็คือการสร้างเครือข่ายในการเชื่อมโยง โดยการสร้างองค์กรใหม่ขึ้นมาเพื่อทำ หน้าที่ในการเชื่อมโยง ในขณะที่กลุ่มที่มีอยู่เดิมนั้นก็ยังดำเนินกิจกรรมอยู่อย่างเดิมและมีการเลือก คณะกรรมการขึ้นมาเพื่อบริหารองค์กรใหม่ที่จะช่วยในการเชื่อมโยง โดยที่สมาชิกจะต้องช่วยกันหา แนวทาง หากดูระเบียบ หากกติกาต่าง ๆ นโยบายแผนงานหรือหลักเกณฑ์ในการเชื่อมโยงต่าง ๆ เหล่านี้ ต้องหาข้อสรุปร่วมกันขึ้นมา

การมารวมกันตรงนี้ก็ส่วนหนึ่งก็เพื่อป้องกันคนหนึ่งคนสวมหมวกหลายใบ ให้คนที่เขาเข้ามา ตรงนี้ได้มีเวลาทำงาน หน้าที่อะไรก็จะป็นระบบ นำไปสู่การผลิตให้มีรายได้ในที่สุด ส่วนการบริหาร จัดการของภาครัฐก็ง่าย เช่นแทนที่ว่าจะเรียกไปหลาย ๆ หน่วยงานก็เรียกหน่วยงานนี้ไปหน่วยงาน เดียว แล้วหน่วยงานนี้ก็กระจายไปสู่องค์กร ต่าง ๆ ที่สังกัดในหน่วยงาน คิดว่าตรงนี้จะทำให้เกิด ประสิทธิภาพเกิดระบบที่ดี

จากระดับอำเภอไประดับจังหวัดตรงนี้ผลประโยชน์ก็จะมากขึ้นเรามีอำนาจต่อรองในเรื่องการ
จัดหาปัจจัยการผลิต มีอำนาจต่อรองในเรื่องการนำผลผลิตต่าง ๆ ไปจำหน่าย ก็สามารถทำได้เป็น
รูปธรรมและง่ายขึ้น โดยเราใช้เครื่องมือใช้ระบบการบริหารจัดการเข้าไปช่วย อีกอย่างก็คือปัญหาเรื่อง
การตลาดของผลผลิตเช่นว่า ผลผลิตบางอย่างราคาแพงเห็นดั่งนั้นต่างผลิตจนสินค้าล้นตลาด การที่เรา
มีหน่วยงานตรงนี้ก็ก็จะช่วยเราได้ว่าเราผลิตอะไรสักเท่าไรดีให้พอดีกับที่ตลาดสามารถรองรับได้ หาก
ผลิตสินค้านี้เต็มที่แล้วก็ต้องหันไปผลิตอย่างอื่นบ้าง เพื่อป้องกันไม่ให้ราคาตกต่ำ ซึ่งเป็นเรื่องของ
กลไกการตลาดที่จะช่วยเกษตรกรได้อย่างเป็นรูปธรรม

วิธีการเชื่อมโยงก็อาจจะเริ่มต้นในลักษณะที่หลวม ๆ เป็นกลุ่มเล็ก ๆ ก่อนเพื่อทำความรู้จักกัน
เพื่อให้เกิดความไว้วางใจขึ้น และต้องมีเจ้าภาพที่เป็นองค์กรระดับจังหวัดเป็นองค์กรชั่วคราวที่ทำ
หน้าที่ให้กำเนิดองค์กรใหม่นี้ขึ้น เพื่อให้การเกิดองค์กรตรงนี้ง่ายขึ้นและเป็นรูปธรรมขึ้น ซึ่งตรงนี้
จำเป็นต้องระดมความคิดเห็น ซึ่งตรงนี้ก็ต้องใช้เงินทุนและภารกิจที่ต้องกระทำก็คือการประชาสัมพันธ์
ให้กลุ่มต่าง ๆ เกิดความเข้าใจขึ้นมาก่อน และเราต้องสร้างผู้นำที่ดีให้มีจำนวนมาก ๆ โดยที่ผู้นำจะต้อง
ได้มาจากทุก ๆ กลุ่ม เพื่อมาดำเนินการให้เกิดผลประโยชน์กับสมาชิกซึ่งเป็นองค์กรทุกองค์กร โดยเท่า
เทียมกัน ส่วนนโยบายระเบียบต่าง ๆ ก็ต้องมีการร่างขึ้นมาโดยให้เจ้าภาพตรงนี้เป็นผู้ช่วย อาจจะเชิญ
ตัวแทนจากองค์กรต่าง ๆ มาเป็นครั้งคราวเพื่อให้ได้ระเบียบนี้ขึ้นมา ส่วนจะใช้เวลาเท่าไรในการตั้ง
องค์กรใหม่ขึ้นมานั้นก็ต้องดูตามความเหมาะสมต่อไป

รูป 2.1 ภาพแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่าย

จากข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมในระยะที่ 1 และการลงพื้นที่ในช่วงระยะที่ 2 คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับองค์กรประชาชนต่างๆแยกตามอำเภอ โดยการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการเก็บข้อมูลสภาพทั่วไปขององค์กรประชาชนและข้อมูลพื้นฐานของประชาชนแยกตามอำเภอ 16 อำเภอ ในจังหวัดสงขลา เพื่อการศึกษาสภาพทั่วไปขององค์กรประชาชนแยกตามอำเภอต่างๆ โดยแยกเป็นสหกรณ์ในภาคเกษตร สหกรณ์นอกภาคเกษตร กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชนเกษตรกร เป็นต้น ซึ่งจะเก็บข้อมูลจำนวนสมาชิก การดำเนินธุรกิจ และฐานะทางการเงินขององค์กรต่างๆ นอกจากนี้ข้อมูลสภาพทั่วไปขององค์กรประชาชนในแต่ละอำเภอแล้ว ทางคณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของแต่ละอำเภอ รวมถึงข้อมูลด้านผลผลิตพืชและข้อมูลด้านการเลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการสร้างกลยุทธ์การเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนต่อไป

จากการการศึกษาสภาพทั่วไป ระบบบริหารงานรวมถึงพฤติกรรมและวัฒนธรรมขององค์กรตัวอย่างและผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1 ทำให้ทราบถึงข้อมูลทั่วไปขององค์กรตัวอย่างที่คัดเลือกมาชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้คณะผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกองค์กรประชาชนที่พร้อมและมีความเข้มแข็งที่จะเข้าร่วมเครือข่ายเชื่อมโยงกันระหว่างองค์กรในระยะที่ 2 โดยคัดเลือก 3 กลุ่มองค์กร ที่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกันอยู่แล้ว ได้แก่ 1. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด (22 สหกรณ์) 2. ชมรมสหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอรัตนภูมิ (18 สหกรณ์) 3. สมาพันธ์กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลน้ำน้อย (4 กลุ่ม) และคัดเลือก 6 องค์กรประชาชนที่มีความเข้มแข็งและมีความต้องการเชื่อมโยงเครือข่าย ได้แก่ 1. สหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำกัด 2. สหกรณ์ร้านค้ากองบิน 56 จำกัด 3. ร้านค้าชุมชนบ้านทรายขาว 4. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรักษิ์โดน 5. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้ากระแสดินรุ้ 6. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านหนองเสาธง ทางคณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ไปตามองค์กรต่างๆ เพื่อไปทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนให้กับองค์กรประชาชนตัวอย่างได้มีความเข้าใจตรงกัน และให้กลุ่มองค์กรตัวอย่างได้เตรียมความพร้อมในการเชื่อมโยงโดยการศึกษาและเตรียมข้อมูลพื้นฐานภายในองค์กรของตนเอง โดยใช้ “แบบบันทึกข้อมูลพื้นฐานสำหรับยุทธศาสตร์การเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กร” เพื่อให้้องค์กรต่างๆ ได้มีข้อมูลพื้นฐานขององค์กรตนเอง เพื่อเตรียมไว้สำหรับการวิเคราะห์ (SWOT)

การลงพื้นที่ในระยะที่ 2 ทางคณะผู้วิจัยได้มีการจัดเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการเชื่อมโยงเครือข่าย ให้แต่ละองค์กรซึ่งเป็นตัวอย่างให้ทราบถึงแนวโน้ม และรูปแบบ ที่อาจจะเป็นไปได้ในอนาคตเกี่ยวกับการเชื่อมโยงเครือข่าย ซึ่งได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1 โดยการนำรายงานสรุปมามอบให้และชี้แจงรายละเอียดให้แต่ละกลุ่มองค์กรได้เข้าใจถึงหลักการและความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชน ในจังหวัดสงขลา และฝึกให้แต่ละองค์กรได้ศึกษาองค์กรตนเอง โดยการให้แต่ละองค์กรได้ทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของตนเองที่เป็นจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและ

อุปสรรค เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรนั้นๆ ไว้เพื่อการวิเคราะห์ SWOT ต่อไปในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2 มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 86 คน จาก 50 องค์กรประชาชน เมื่อวันที่ 20-21 ธันวาคม 2546 ณ โรงแรมกรีนเวิลด์ พาเลส สงขลา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ ความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ของตนเองได้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันวางแผนกลยุทธ์ในการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างองค์กร และเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจสำหรับองค์กรเครือข่ายในจังหวัดสงขลา

เพื่อให้ได้มาซึ่งการกำหนดกลยุทธ์ในการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนนั้น ผู้เข้าร่วมประชุม ต้องศึกษาหลักการและวิธีการของการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) ให้เข้าใจและสามารถนำมาปฏิบัติร่วมกันได้ และเนื่องจาก การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ต้องการกำหนดกลยุทธ์เพื่อการเชื่อมโยงเครือข่าย ทางคณะผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์วิธีการ SWOT Analysis ให้เข้ากับเป้าหมายของการประชุม จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการวิเคราะห์ จากวิเคราะห์ SWOT ภายในองค์กรมาเป็นวิเคราะห์ SWOT สำหรับกลุ่มองค์กรและสำหรับการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยแบ่งผู้เข้าร่วมประชุมออกเป็น 5 กลุ่ม ตามประเภทขององค์กร โดยให้องค์กรประเภทเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน คือ กลุ่มสหกรณ์การเกษตร 2 กลุ่ม กลุ่มสหกรณ์กองทุนสวนยาง กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และกลุ่มสหกรณ์ร้านค้ารวมกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตามลำดับ

หลังจากให้กลุ่มองค์กรประเภทต่างๆ ได้พูดคุยนำเสนอกลยุทธ์ของกลุ่มตนเองให้กลุ่มอื่นๆ ฟังกันครบทุกกลุ่มแล้ว ขั้นตอนต่อไป ทางคณะผู้วิจัยได้รวบรวมกลยุทธ์ของทั้ง 5 กลุ่มองค์กร เพื่อมา กำหนดกลยุทธ์การเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา โดยได้รับความเห็นชอบจากตัวแทนของกลุ่มองค์กรประเภทต่างๆ และได้ร่วมกันพิจารณาสรุปเป็นกลยุทธ์การเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา ได้ผลสรุปดังนี้

กลยุทธ์การเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา

1. สร้างศูนย์กลางข้อมูลการตลาดเพื่อร่วมซื้อและร่วมขาย
2. สร้างมาตรฐานสินค้าและมีสินค้าที่เป็นยี่ห้อของกลุ่ม
3. ร่วมลงทุนตั้งโรงงานแปรรูปสินค้าการเกษตร
4. ร่วมทุนตั้งโรงงานอัดก้อนยาง
5. สร้างศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีและการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร
6. สร้างระบบสารสนเทศที่เชื่อมโยงข่าวสารระหว่างกัน
7. มีศูนย์กลางประสานงานเครือข่ายทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ

8. ร่วมทำประชาสัมพันธ์หลากหลายและต่อเนื่อง
9. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องระเบียบของสหกรณ์การเกษตรและชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
10. สร้างกฎกติกาเชื่อมโยงเครือข่าย
11. ให้ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์แก่สมาชิก
12. ช่วยเหลือด้านเงินทุนระหว่างกัน

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ การพัฒนายุทธศาสตร์การเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรประชาชน ” หลังจากที่ได้ประชุมได้ข้อสรุปเกี่ยวกับกลยุทธ์การเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชน ขั้นตอนต่อไปคือ ชี้แจงให้ทราบเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการ A-I-C (Appreciation Influence Control) หลังจากผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นตัวแทนจากกลุ่มองค์กรประชาชนประเภทต่างๆเข้าใจในหลักการของกระบวนการ A-I-C แล้วนั้น คณะผู้วิจัยได้จัดให้ผู้เข้าประชุมแบ่งกลุ่มย่อยๆออกเป็น 5 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีตัวแทนจากกลุ่มองค์กรต่างประเภทกันรวมอยู่ด้วยกัน ซึ่งต่างจากการแบ่งกลุ่มวิเคราะห์ SWOT ที่แต่ละกลุ่มจะต้องเป็นองค์กรประเภทเดียวกัน

เมื่อแบ่งกลุ่มได้ครบ 5 กลุ่มแล้ว ในที่นี้สมาชิกของแต่ละกลุ่มจะมีความหลากหลายของประเภทองค์กรอยู่ร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ความคิดเห็นมีความแตกต่างกันภายในกลุ่ม หลังจากนั้นได้ทำการชี้แจงข้อคำถามสำหรับกระบวนการ A-I-C 2 ข้อดังต่อไปนี้

- 1.) ท่านฝันอยากเห็น การเชื่อมโยงเครือข่ายเป็นอย่างไร
- 2.) ท่านคิดว่ามีแนวทางหรือวิธีปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงอย่างที่ฝัน

จากข้อคำถาม 2 ข้อข้างต้น ในที่ประชุมได้พัฒนาไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กรเครือข่ายในจังหวัดสงขลาต่อไป เมื่อทั้ง 5 กลุ่มได้กำหนดวิสัยทัศน์ของแต่ละกลุ่ม และสรุปแนวทางของแต่ละกลุ่มได้แล้ว ขั้นตอนต่อไป คือการนำตัวแทนของแต่ละกลุ่มเข้ามาร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กลุ่มละ 2 คน เพื่อหาข้อสรุปขององค์กรเครือข่ายระดับจังหวัด โดยเริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรเครือข่าย ซึ่งได้จากวิสัยทัศน์ของกลุ่มทั้ง 5 กลุ่ม ดังนี้

วิสัยทัศน์ของกลุ่มที่1

“เป็นศูนย์กลางประสานงานในทุกด้าน”

วิสัยทัศน์ของกลุ่มที่2

“ทันสมัยการณ บริหารโปร่งใส บริการประทับใจ ธุรกิจครบวงจร”

วิสัยทัศน์ของกลุ่มที่3

“เป็นองค์กรธุรกิจที่เป็นหนึ่งเดียว อย่างมั่นคงและยั่งยืน ทันสมัยก้าวทันเทคโนโลยี และมี
คุณธรรม”

วิสัยทัศน์ของกลุ่มที่ 4

“เป็นศูนย์รวมองค์กรชุมชน”

วิสัยทัศน์ของกลุ่มที่ 5

“องค์กรแห่งพันธมิตร ศูนย์รวมธุรกิจสงขลา เทคโนโลยีก้าวหน้า นำพาสู่สากล”

จากวิสัยทัศน์ของกลุ่มทั้ง 5 กลุ่ม ข้างต้น ในที่ประชุมลงมติร่วมกันสรุปเป็นวิสัยทัศน์เพื่อการ
เชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา ได้ดังนี้

วิสัยทัศน์เครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา

“ องค์กรแห่งพันธมิตร ศูนย์รวมธุรกิจสงขลา เทคโนโลยีก้าวหน้า นำพาสู่สากล ”

หลังจากในที่ประชุมสรุปวิสัยทัศน์เพื่อการเชื่อมโยงแล้ว ตัวแทนของแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอ
ความคิดเห็น ระดมสมองเพื่อหาแนวทางและวิธีปฏิบัติที่ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กร
ประชาชนดังที่ได้ตั้งหวังไว้ แนวทางดังกล่าวได้พัฒนาไปสู่พันธกิจของการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กร
ประชาชนในจังหวัดสงขลา โดยตัวแทนในแต่ละกลุ่มนำแนวทางและวิธีปฏิบัติของกลุ่มตนเอง มา
สรุปรวมกัน เป็นพันธกิจของเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา ได้ดังนี้

พันธกิจเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา

1. สำรวจรวบรวมข้อมูลองค์กรเครือข่าย จัดตั้งองค์กรระดับอำเภอและจังหวัด
2. กำหนดที่จัดตั้งศูนย์เครือข่ายในแต่ละระดับ
3. จัดโครงสร้างการบริหาร องค์กรประกอบคณะกรรมการทั้ง 2 ระดับ
4. กำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ในการบริหารเครือข่าย
5. กิจกรรมพัฒนาประสิทธิภาพเครือข่าย
 - สร้างกลไกการประสานงาน/ติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกเครือข่าย
 - พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - พัฒนาทรัพยากรมนุษย์
 - ปฏิรูปองค์กรเพื่อรองรับเครือข่าย
 - วางรากฐาน/สร้างแนวคิดอุดมการณ์ร่วมกันในเครือข่าย

- การประชาสัมพันธ์เครือข่าย

6. รุรกรรม

7. กระบวนการติดตามและประเมินผล

ภายหลังจากได้วิสัยทัศน์และพันธกิจของการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา ในที่ประชุมใหญ่มีมติเห็นชอบให้ใช้วิสัยทัศน์และพันธกิจข้างต้น และในที่ประชุมได้มีข้อสรุป ให้ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด เป็นศูนย์กลางเครือข่ายระดับจังหวัด และสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอเป็นศูนย์กลางเครือข่ายระดับอำเภอ โดยในที่ประชุมได้คัดเลือกตัวแทนขององค์กรประเภทต่างๆ เข้ามาเพื่อเป็นคณะกรรมการร่าง กฎระเบียบขององค์กรเครือข่าย ประกอบไปด้วยตัวแทนจากชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด ชมรมสหกรณ์กองทุนสวนยางรัตภูมิ สหกรณ์ร้านค้ากองบิน 56 จำกัด สมาพันธ์กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลน้ำน้อย และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรักษ์โดน ตัวแทนจาก 5 องค์กรที่จะต้องร่วมกันร่างกฎระเบียบที่จะบังคับ ที่จะบังคับใช้สำหรับองค์กรเครือข่ายต่อไปภายหลัง ในที่ประชุมได้พูดคุยถึงการจะซื้อ-ขายสินค้าร่วมกันโดยในที่ประชุมได้สรุปว่า สินค้า 3 อย่างแรกที่เครือข่ายจะซื้อร่วมกันได้แก่ ข้าวสาร ทุเรียน และอาหารสัตว์ และสุดท้ายในที่ประชุมได้สอบถามความสนใจจากทุกองค์กรโดยใช้ แบบสอบถาม เพื่อแจ้งความจำนงสนใจจะร่วมเครือข่ายหรือไม่ ปรากฏว่า ทุกกลุ่มองค์กรให้ความสนใจที่จะเข้าร่วมเครือข่าย ดังรายละเอียดในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 องค์กรที่แสดงความสนใจ ในการเข้าร่วมโครงการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรประชาชนใน
จังหวัดสงขลา

องค์กร	สนใจ	สนใจแต่ต้องถาม มติก่อนประชุมก่อน	ไม่สนใจ
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด	●		
สหกรณ์การเกษตรระโนด จำกัด		●	
สหกรณ์การเกษตรสะทิงพระ จำกัด		●	
สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด		●	
สหกรณ์การเกษตรจะนะ จำกัด	●		
สหกรณ์การเกษตรควนเนียง จำกัด	●		
สหกรณ์การเกษตรสิงหนคร จำกัด	●		
สหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ จำกัด	●		
สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด	●		
สหกรณ์การเกษตรคลองหอยโข่ง จำกัด	●		
สหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด	●		
สหกรณ์การเกษตรเกาะยอ จำกัด	●		
สหกรณ์การเกษตรสะบ้าย้อย จำกัด	●		
สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด	●		
สหกรณ์ผู้ผลิตค็อกอนามัขบางเหรียง จำกัด		●	
สหกรณ์กองทุนสวนยางเขาพระบางทอง จำกัด	●		
สหกรณ์กองทุนสวนยางคลองแก้ว จำกัด	●		
สหกรณ์กองทุนสวนยางคลองช้าง จำกัด		●	
สหกรณ์กองทุนสวนยางควนเนียงใน จำกัด		●	

องค์กร	สนใจ	สนใจแต่ต้องถาม มติก่อนประชุมก่อน	ไม่สนใจ
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านคลองเขาอ่อน จำกัด		●	
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านคลองต่อ จำกัด		●	
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านควนนา จำกัด		●	
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านท่ามะปรางค์ บางทอง จำกัด	●		
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนาสีทอง จำกัด	●		
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านนิคม พัฒนาการบาง จำกัด		●	
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านบนควนพารา ทอง จำกัด		●	
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านป่ายาง จำกัด	●		
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านบางงาม จำกัด	●		
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านศรีเกษตร จำกัด		●	
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านห้วยไอน จำกัด		●	
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านแหลมยาง จำกัด	●		
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านโหล๊ะหนูน จำกัด		●	
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านยูงทอง จำกัด	●		
สมาพันธ์กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบล น่าน้อย	●		
สหกรณ์ร้านค้ากองบิน 56	●		
ร้านค้าชุมชนบ้านทรายขาว	●		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรรักษ์โดน	●		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้ากระแสดินธุ์	●		

หลังจากประชุมเชิงปฏิบัติการสิ้นสุดลง ทางคณะผู้วิจัยได้นัดหมายตัวแทน จากทั้ง 5 องค์กรที่กล่าวมาข้างต้นให้มานัดประชุม เพื่อยกร่างรูปแบบและโครงสร้างการบริหารองค์กรเครือข่ายระดับจังหวัดและอำเภอ ณ ห้องประชุมชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย

ตัวแทนจาก ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด 3 คน ได้แก่

1. นายลักข์ หนูประดิษฐ์ (ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด และ ประธานสหกรณ์การเกษตรหาดใหญ่ จำกัด)
2. นายอดิศักดิ์ กาลามเกษตร (เลขานุการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด และประธานสหกรณ์การเกษตรสะบ้าย้อย จำกัด)
3. น.ส. นงนาฏ มณีคง (คณะกรรมการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด และ ประธานสหกรณ์การเกษตรสิงหนคร จำกัด)

ตัวแทนจาก ชมรมสหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอรัตภูมิ 1 คน ได้แก่

1. นายเฉลิม แซ่ตั้ง (ประธานชมรมสหกรณ์กองทุนสวนยางอำเภอรัตภูมิ และ ประธานสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านคลองเขาลีอน จำกัด)

ตัวแทนจาก สหกรณ์ร้านค้ากองบิน 56 จำกัด 1 คน ได้แก่

1. นาวาอากาศตรี อนิรุต เป็นจันทร์ (ผู้จัดการสหกรณ์ร้านค้ากองบิน 56 จำกัด)

ตัวแทนจาก สมาพันธ์กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลน้ำน้อย 1 คน ได้แก่

1. นายเฟิน ศรีสุวรรณ (ประธานสมาพันธ์กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตำบลน้ำน้อย)

ตัวแทนจาก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรรักษ์โดน 1 คน ได้แก่

1. นางไพเราะ กาลศรี (ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรรักษ์โดน และ ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรรักษ์โดน)

ในที่ประชุมเพื่อยกร่าง โครงสร้างการบริหารเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา ได้มีการพูดคุยในเรื่องวัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่จะได้รับ บทบาทหน้าที่ของศูนย์ประสานงานเครือข่ายองค์กรประชาชนทั้งในระดับอำเภอและระดับจังหวัด รวมถึงองค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา ผลที่ได้จากการประชุม มีดังนี้

วัตถุประสงค์ของการสร้างเครือข่าย

1. เพื่อให้สมาชิกเครือข่ายเป็นองค์กรที่เข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้แบบยั่งยืน
2. เพื่อให้สมาชิกเครือข่ายเป็นที่พึ่งของสมาชิกและสร้างรายได้แก่สมาชิกเพิ่มขึ้น
3. เพื่อสร้างองค์กรธรรมมาภิบาลให้เกิดขึ้นกับสมาชิกเครือข่าย
4. เพื่อจัดทำระบบสารสนเทศขึ้นใช้ร่วมกัน

ประโยชน์ที่สมาชิกเครือข่ายจะได้รับ

1. สนับสนุนธุรกิจทั้งทางระดับการจัดการ ยุทธวิธีและปฏิบัติการ
2. พัฒนานวัตกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
3. สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่สมาชิก
4. มีตลาดกว้างขวางขึ้น
5. มีแหล่งทุนเพิ่มขึ้น
6. เข้าถึงข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทหน้าที่ของศูนย์ประสานงานระดับจังหวัด

1. เป็นศูนย์กลางสารสนเทศด้านการตลาดของเครือข่ายระดับจังหวัด
2. เป็นศูนย์กลางการประสานงานการจัดซื้อและขายสินค้า
3. เป็นศูนย์กลางติดต่อค้าขายกับผู้ผลิต ผู้ค้าส่ง หรือผู้บริโภค
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการร่วมซื้อและขายสินค้าของกลุ่มเครือข่าย
5. บทบาทอื่นๆตามที่คณะกรรมการศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับจังหวัดกำหนด

บทบาทหน้าที่ของศูนย์ประสานงานระดับอำเภอ

1. เป็นศูนย์กลางสารสนเทศด้านการตลาดของเครือข่ายระดับอำเภอ
2. เป็นศูนย์กลางกระจายและรวบรวมสินค้า
3. บทบาทอื่นๆตามที่คณะกรรมการศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับอำเภอกำหนด

บทบาทของคณะกรรมการศูนย์ประสานงานระดับจังหวัด

1. ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการขุมนุมสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสงขลาอย่างแนบแน่น
2. กำหนดนโยบายและวางแผนงานประจำปีของศูนย์ประสานงาน
3. เสนอแนะนโยบายที่เกื้อกูลผลประโยชน์ร่วมกันของขุมนุมสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสงขลาและศูนย์ประสานงานต่อคณะกรรมการขุมนุมสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสงขลา
4. กำกับดูแลให้การสนับสนุนการดำเนินงานของผู้อำนวยการศูนย์ฯ
5. รับผิดชอบต่อความสำเร็จของศูนย์ฯ

องค์ประกอบของคณะกรรมการศูนย์ประสานงานระดับจังหวัด

1. คณะกรรมการอำนวยการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสงขลาและผู้จัดการ
2. ผู้แทนของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์กองทุนสวนยาง และสหกรณ์ร้านค้า แห่งละ 1 ท่าน
3. ประธานศูนย์ประสานงาน ให้คัดเลือกจากคณะกรรมการศูนย์เครือข่ายระดับจังหวัด
4. ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับจังหวัด ได้แก่ กรรมการและเลขานุการ
5. ให้ผู้จัดการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลาจำกัด ทำหน้าที่รักษาการผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับจังหวัด

หน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับจังหวัด

1. รับนโยบายของคณะกรรมการศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับจังหวัดมาปฏิบัติ
2. ดูแลรับผิดชอบบริหารงานของศูนย์ประสานงานเครือข่าย
3. จัดทำบัญชีแสดงผลประกอบการของศูนย์เป็นประจำทุกเดือนและรายปี
4. เป็นธุระที่จะต้องดำเนินงานให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบายของคณะกรรมการศูนย์ฯ

บทบาทของคณะกรรมการศูนย์ประสานงานระดับอำเภอ

1. ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการศูนย์ประสานงานระดับจังหวัด
2. กำหนดนโยบายและวางแผนงานประจำปีของศูนย์ประสานงานเครือข่าย
3. ให้การสนับสนุนการดำเนินงานเจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตรอำเภอที่ปฏิบัติงานในกิจการของศูนย์ประสานงานเครือข่าย
4. รับผิดชอบต่อความสำเร็จของศูนย์

องค์ประกอบของคณะกรรมการศูนย์ประสานงานระดับอำเภอ

1. คณะกรรมการอำนวยการสหกรณ์การเกษตรและผู้จัดการ
2. ผู้แทนของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์กองทุนสวนยาง แห่งละ 1 ท่าน
3. ประธานศูนย์ประสานงาน ให้คัดเลือกจากคณะกรรมการศูนย์เครือข่ายระดับอำเภอ
4. ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับอำเภอ ได้แก่ ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตร

หน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับอำเภอ

1. รับนโยบายของคณะกรรมการศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับอำเภอมาปฏิบัติ
2. ดูแลรับผิดชอบบริหารงานของศูนย์ประสานงานเครือข่าย
3. จัดทำบัญชีแสดงผลประกอบการของศูนย์ประสานงานเครือข่ายเป็นรายเดือนและรายปี
4. เป็นรัฐที่จะต้องดำเนินงานให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบายของคณะกรรมการศูนย์ฯ

หลังจากได้ข้อสรุปในที่ประชุมดังกล่าวแล้ว ทางคณะผู้วิจัยได้นำร่างกฎระเบียบและหน้าที่ของศูนย์ประสานงานเครือข่ายองค์กรไปเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด เพื่ออนุมัติเป็นข้อตกลงร่วมกันเห็นชอบที่จะนำกฎระเบียบเหล่านี้ไปใช้ต่อไป และในที่ประชุมคณะกรรมการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด มีมติยอมรับหลักการและยินดีเป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับจังหวัด ภายหลังจากชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด มีมติเห็นชอบร่วมกันแล้ว ทางคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นต่อไป โดยการยื่นร่างกฎระเบียบและหน้าที่ของศูนย์ประสานงานเครือข่ายองค์กรให้กับสหกรณ์การเกษตรประจำอำเภอต่างๆ ได้นำไปพิจารณาในคณะกรรมการบริหารของแต่ละอำเภอ เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับอำเภอ ซึ่งทุกอำเภอมีมติยอมรับหลักการทั้งหมดทุกอำเภอ ซึ่งเป็นนิมิตหมายอันดีในการเชื่อมโยงเครือข่ายต่อไปในอนาคต หลังจากนั้นคณะผู้วิจัยจะดำเนินการในระยะที่ 3 ต่อไป

จากการที่คณะกรรมการบริหารชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด มีมติยอมรับหลักการและยินดีเป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับจังหวัดในระยะที่ 2 ต่อมาสหกรณ์การเกษตรประจำอำเภอในทุกๆอำเภอ ได้มีมติยอมรับหลักการและยินดีเป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับอำเภอเช่นกัน ยกเว้น สหกรณ์การเกษตรสะเดา จำกัด เท่านั้น ที่ยังไม่พร้อมเข้าร่วมเครือข่ายในเวลานี้ เมื่อได้ศูนย์ประสานงานเครือข่ายทั้งในระดับจังหวัดและระดับอำเภอแล้วนั้น คณะผู้วิจัยร่วมกับคณะกรรมการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด ร่วมกันหารือในการจัดพิธีเซ็นสัญญาบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา (MOU) โดยให้สหกรณ์การเกษตรแต่ละแห่ง รวมทั้งชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด มีหนังสือมอบอำนาจให้ ประธาน และผู้จัดการ พร้อมทั้งตราประทับของแต่ละสหกรณ์ มาร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา ในวันที่ 25 พฤษภาคม 2547 ณ ห้องประชุม สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด โดยได้เรียนเชิญท่านผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาเป็นประธานในพิธี ซึ่งในวันนั้นมีผู้มาร่วมลงนาม ประกอบด้วย

1. ประธานในพิธีลงนาม

นายสมพร ใ้บบางยาง ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

2. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด

นายถักย์ หนูประดิษฐ์ ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด

นางกัลญา ขวัญทองขี้ม ผู้จัดการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด

3. สหกรณ์การเกษตรกระแเสสินธุ์ จำกัด

นายมานพ แก้วเอียด ประธานสหกรณ์การเกษตรกระแเสสินธุ์ จำกัด

นางสาวพยอม พิพิภักดิ์ ผู้ช่วยรักษาการผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรกระแเสสินธุ์ จำกัด

4. สหกรณ์การเกษตรคลองหอยโข่ง จำกัด

นายทวี ศิริรินทร์ ประธานสหกรณ์การเกษตรคลองหอยโข่ง จำกัด

นายอรรถพล ชุมประยูร ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรคลองหอยโข่ง จำกัด

5. สหกรณ์การเกษตรควนเนียง จำกัด

นายกาญจน์ สุวรรณโณ ประธานสหกรณ์การเกษตรควนเนียง จำกัด

นายสุทิศ พงษ์จีน ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรควนเนียง จำกัด

6. สหกรณ์การเกษตรจะนะ จำกัด

นายสุวิศ ศิริวรรณโณ ประธานสหกรณ์การเกษตรจะนะ จำกัด

นายชัยนันท นิตศิริ ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรจะนะ จำกัด

7. สหกรณ์การเกษตรเทพา จำกัด

นายชะโหรน มะชะ ประธานสหกรณ์การเกษตรเทพา จำกัด

นางวาสนา เงินทอง ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเทพา จำกัด

8. สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

นายมนูญ อโนทิพย์ ประธานสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

นายวิจิตร จูลิวัลลี ผู้ช่วยรักษาการผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด

8. สหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

นายธงชัย ชูเชิด เลขานุการกรรมการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

นางสาวเรืองไร ร่องวงศ์ ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรนาหม่อม จำกัด

10. สหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด

นายจิต เพชรกาล ประธานสหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด

นายสมบัติ นวนสินธุ์ ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรบางกล่ำ จำกัด

11. สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด

นายเสถียร บริสุทธิ์	ประธานสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด
นายอรุณ พรหมดำ	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด

12. สหกรณ์การเกษตรระโนด จำกัด

นายสุเมธ อออาจ	ผู้จัดการโรงสีข้าวสหกรณ์การเกษตรระโนด จำกัด
นายครรชิต เหมะรักษ์	หัวหน้างานส่งเสริมอาชีพสหกรณ์การเกษตรระโนด จำกัด

13. สหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ จำกัด

นายสุชาติ รัศมี	ประธานสหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ จำกัด
นายสนั่น วิไลประสงค์	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ จำกัด

14. สหกรณ์การเกษตรสทิงพระ จำกัด

นายไพโรจน์ นุ่นสวัสดิ์	ประธานสหกรณ์การเกษตรสทิงพระ จำกัด
นายอุดม เตกฉัตร	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรสทิงพระ จำกัด

15. สหกรณ์การเกษตรสะบ้าย้อย จำกัด

นายสาทร ลิกกะ	ประธานสหกรณ์การเกษตรสะบ้าย้อย จำกัด
นายอดิศศักดิ์ ลามาเกษตร	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรสะบ้าย้อย จำกัด

16. สหกรณ์การเกษตรสิงหนคร จำกัด

นางอ่อนจิตต์ พรหมอินทร์	รองประธานสหกรณ์การเกษตรสิงหนคร จำกัด
นายทวีป รักษาพร	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรสิงหนคร จำกัด

17. สหกรณ์การเกษตรหาดใหญ่ จำกัด

นายลักข์ หนูประดิษฐ์	ประธานสหกรณ์การเกษตรหาดใหญ่ จำกัด
นางวรรณ ไซยบัณฑิต	ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรหาดใหญ่ จำกัด

ในการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา ได้มีข้อตกลงร่วมกัน โดยให้ ชุมชุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด เป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับจังหวัด และให้สหกรณ์ การเกษตรในแต่ละอำเภอเป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับอำเภอ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเชื่อมโยงเครือข่าย และประโยชน์ที่สมาชิกเครือข่ายจะได้รับ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการเชื่อมโยงเครือข่าย

1. เพื่อประกาศเจตนารมณ์ร่วมกัน ในอันที่จะให้มีศูนย์กลางการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรชุมชนทั้งระดับอำเภอและจังหวัดเป็นการถาวร
2. เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการทำธุรกิจขององค์กรชุมชนในจังหวัดสงขลา
3. เพื่อร่วมกันพัฒนานวัตกรรมด้านการบริหารงานเครือข่ายขององค์กรชุมชนที่มีประสิทธิภาพ
4. เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบสารสนเทศที่ใช้ในกิจการของเครือข่ายตลอดจนใช้ในกิจกรรมของสมาชิกแต่ละราย

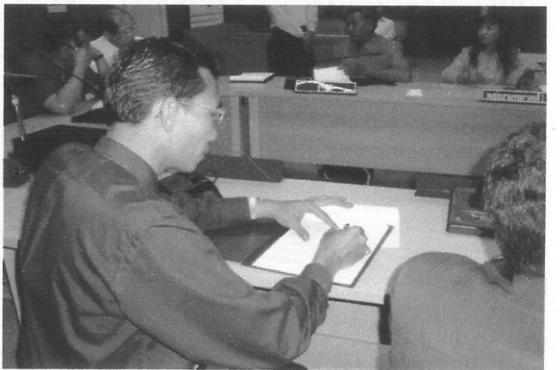
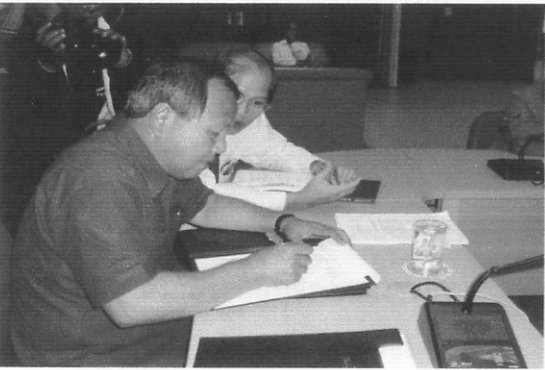
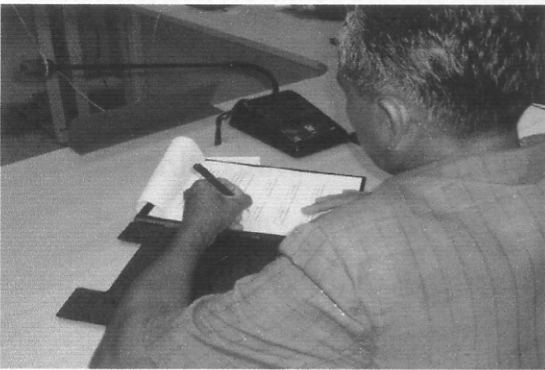
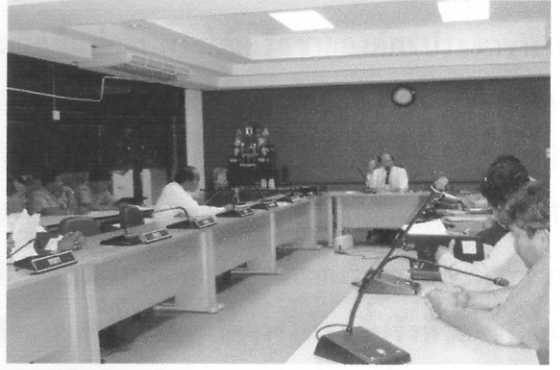
ประโยชน์ที่สมาชิกเครือข่ายจะได้รับ

1. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำธุรกิจทั้งทางระดับการจัดการ ยุทธวิธีและปฏิบัติการ
2. เกิดการพัฒนาบุคลากรร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
3. ช่วยให้สมาชิกเครือข่ายมีอำนาจการต่อรองทางการค้ากับคู่ค้า
4. มีตลาดกว้างขวางขึ้น
5. มีแหล่งทุนเพิ่มขึ้น
6. เข้าถึงข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้างต้น ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด และ สหกรณ์การเกษตรในระดับอำเภอ จะกระทำความตกลงกัน กำหนดรายละเอียดของความร่วมมือซึ่งกันและกันตามขอบเขตที่กำหนดไว้ ซึ่งหมายความรวมถึงวัตถุประสงค์ของความร่วมมือ ความช่วยเหลือสนับสนุน ภาระ ความรับผิดชอบ เป้าหมาย รวมทั้งรายละเอียดเงื่อนไขต่างๆตามความเหมาะสมของลักษณะความร่วมมือ และกำหนดให้ทบทวนความร่วมมือและประเมินผลความก้าวหน้าร่วมกันทุกเดือน โดยความตกลงนี้มีผลใช้บังคับตลอดไป นับตั้งแต่วันที่ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด และ สหกรณ์การเกษตรในระดับอำเภอ ลงนามร่วมกัน การแจ้งความประสงค์ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่ต้องการบอกเลิกความตกลงอันนี้ จะต้องแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อยหกเดือน ในกรณีที่มีการแจ้งการสิ้นสุดของความตกลงอันนี้ เงื่อนไขของข้อตกลงนี้จะยังคงมีผลใช้บังคับสำหรับกิจกรรมต่างๆ ตามความตกลงนี้ได้เริ่มปฏิบัติไปแล้วก่อนสิ้นสุดตามความตกลงจนกว่ากิจกรรมดังกล่าวจะแล้วเสร็จ

บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้น ๑๘ ฉบับ โดยมีข้อความถูกต้องตรงกัน ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด และ สหกรณ์การเกษตรในระดับอำเภอ อ่านและเข้าใจโดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อและประทับตรา ไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานเป็นสำคัญและต่างเก็บไว้ฝ่ายละ ๑ ฉบับ ซึ่งแบบฟอร์มการลงนาม MOU มีรายละเอียดในภาคผนวก

ณ ห้องประชุม สหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2547

ภายหลังการเซ็นสัญญาบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา (MOU) ทางชุมชนสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด ได้มีการประชุมแต่งตั้งอนุกรรมการด้านการตลาดเพื่อรองรับธุรกรรมที่จะเกิดขึ้นต่อไปภายใต้เครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา หลังจากนั้นทางทีมวิจัยได้เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการชุมชนสหกรณ์การเกษตรสงขลาจำกัดเพื่อพูดคุยหารือเกี่ยวกับกิจกรรมที่เครือข่ายจะดำเนินต่อไป โดยเริ่มจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทำความเข้าใจ และหาแนวทางการบริหารเครือข่าย รวมถึงขั้นตอนและวิธีการทำธุรกรรมร่วมกัน ให้กับประธาน ผู้จัดการ และ หัวหน้าฝ่ายการตลาด ของสหกรณ์การเกษตรที่ร่วมเครือข่ายมาเข้าร่วมประชุมกัน ดังนั้นทีมวิจัยจึงได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในระดับจังหวัด เรื่อง “แนวทางการบริหารงานเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา” เมื่อวันที่ 3-4 กรกฎาคม 2547 ณ โรงแรมไดอิชิ หาดใหญ่ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา นายสมพร ไร่บางยาง เป็นประธานในการประชุม ได้เชิญประธานและผู้จัดการจากศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับอำเภอและระดับจังหวัด เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 42 คน จาก 16 องค์กร

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนธุรกิจตนเองและของเครือข่ายได้ โดยเรียนเชิญ รศ. ดร. สุรัชนีญา ทองรักษ์ จากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มาเป็นวิทยากรบรรยาย ให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม ในเรื่อง “เทคนิคการทำแผนธุรกิจขององค์กรชุมชน” โดยมีหัวข้อในการบรรยายดังต่อไปนี้

1. ความหมายของแผนธุรกิจและขั้นตอนการจัดทำแผนธุรกิจ
2. ประโยชน์และข้อควรระวังในการวางแผนธุรกิจ
3. ขอบข่ายการศึกษาและความเป็นไปได้ในการทำแผนธุรกิจ
4. การวางแผนกลยุทธ์และวิเคราะห์ SWOT
5. องค์ประกอบของแผนธุรกิจ
6. ขั้นตอนการเขียนแผนธุรกิจ
7. ตัวอย่างแผนธุรกิจ

หลังจากผู้เข้าร่วมประชุมได้รับความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการทำแผนธุรกิจขององค์กรชุมชนแล้วนั้น ทีมวิจัยได้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันศึกษาปัญหาและอุปสรรคการเชื่อมโยงเครือข่ายในจังหวัดสงขลา ตลอดจนร่วมกันหาแนวทางแก้ไข ทีมวิจัยได้ใช้หลักการและวิธีการของการวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบโดยใช้ Problem Tree โดยผู้เข้าร่วมประชุมต้องศึกษาหลักการและวิธีการของการวิเคราะห์ปัญหาให้เข้าใจและสามารถนำมาปฏิบัติร่วมกันได้ ทีมวิจัยได้แบ่งผู้เข้าร่วมประชุมออกเป็น 3 กลุ่ม ซึ่งแบ่งตามแหล่งที่ตั้งขององค์กร โดยองค์กรที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกันอยู่กลุ่มเดียวกัน การวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบโดยใช้ Problem Tree ในการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ ได้กำหนดหัวข้อปัญหา

คือ “ปัญหาการไม่มีรัฐธรรมนูญระหว่างสหกรณ์การเกษตรและองค์กรอื่น” และกำหนดปัญหาหลักไว้ 4 หัวข้อดังนี้

1. ขาดแกนนำในการริเริ่ม
2. กฎระเบียบในการบริหารองค์กรแต่ละประเภทต่างกัน
3. หน่วยงานของรัฐไม่มีแนวคิดจะพัฒนาเครือข่ายอย่างจริงจัง
4. ขาดความเชื่อมั่นระหว่างองค์กร

หลังจากทั้ง 3 กลุ่ม ได้ระดมความคิดเพื่อวิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุ พร้อมทั้งแนวทางแก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทีมวิจัยได้เปิดโอกาสให้ทั้ง 3 กลุ่ม ได้อภิปรายร่วมกันอีกครั้ง และสามารถสรุปแนวทางแก้ไขในภาพรวมสำหรับ “ปัญหาการไม่มีรัฐธรรมนูญระหว่างสหกรณ์การเกษตรและองค์กรอื่น” ได้ดังต่อไปนี้

สรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาการไม่มีรัฐธรรมนูญระหว่างสหกรณ์การเกษตรและองค์กรอื่น

1. ตระหนักถึงหลักการ รวมกันเราอยู่ แยกกันเราตาย
2. จัดโครงสร้างของเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพ
3. พัฒนาผู้นำองค์กรระดับปฐมภูมิ และผู้นำองค์กรเครือข่าย
4. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน
5. พัฒนาทักษะ ความรู้การวางแผนธุรกิจเครือข่าย
6. สร้างผู้นำ ทำการฝึกอบรม เผยแพร่ หลักการอุดมการณ์ วิธีการสหกรณ์ และการรวมตัวเป็นเครือข่าย
7. บริหารงบประมาณ จัดสรรงบประมาณสหกรณ์ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้นำปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. ปรับโครงสร้างด้านการตลาดของชุมชนสหกรณ์จังหวัดสงขลา

หลังจากผู้เข้าประชุมได้ร่วมกันสรุปแนวทางแก้ไขปัญหาเสร็จสิ้นแล้ว ทีมวิจัยได้จัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างองค์กร โดยเชิญ อาจารย์พรสวัสดิ์ เลิศวิทยาวิวัฒน์ มาเป็นวิทยากรผู้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้แต่ละองค์กรได้มีส่วนในการแก้ปัญหาร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเข้าใจกัน ผ่านการเล่นเกมส์ ทำกิจกรรม และนันทนาการร่วมกัน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้นอกจากจะสนุกสนาน และยังให้แง่คิดเกี่ยวกับการสร้างความสามัคคี การช่วยเหลือกัน และมุ่งสู่จุดหมายไปพร้อมๆกัน และยังสามารถหล่อหลอมให้บุคคลจากต่างองค์กรกัน หันหน้าเข้าหากัน ร่วมมือกัน ไว้วางใจกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นสิ่งสำคัญมาก หากเราจะสร้างเครือข่ายร่วมกัน

การประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการบริหารงานเครือข่าย ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของเครือข่าย หากยังยึดติดอยู่กับการบริหารองค์กรของตัวเองเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอแน่ เพราะต่อจากนี้ไปผู้เข้าร่วมประชุมจะต้องบริหารงานเครือข่าย มิใช่มองเพียงแค่บริหารองค์กรตนเองเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป ทีมวิจัยจึงมีแนวคิดจะพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เข้าร่วมประชุม เกี่ยวกับวิธีการบริหารงานเครือข่าย โดยการเชิญ พันเอก อำนาจ พุกศรีสุข มาเป็นวิทยากร อบรมวิธีการบริหารจัดการเครือข่ายขององค์กรชุมชน โดยมีหัวข้อในการอบรมดังต่อไปนี้

1. กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้หลัก 5ร
 - รวมคน(พลังใจ)
 - ร่วมคิด(พลังความคิด)
 - ร่วมทำ(พลังการจัดการ)
 - ร่วมสรุปทบทวน(พลังปัญญา)
 - ร่วมรับผลจากการกระทำ(พลังปิติ)
2. การสร้างเครือข่ายองค์กรประชาชน
3. การบริหารจัดการเครือข่ายองค์กรชุมชน
 - สังคมแห่งปัญญา
 - สมดุลบนการเปลี่ยนแปลง
 - ฐานคิดการพัฒนาเศรษฐกิจ
 - ฐานคิดเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
 - การพัฒนาคนอย่างสมดุล

ในช่วงสุดท้ายหลังจากผู้เข้าร่วมประชุมได้รับความรู้เกี่ยวกับวิธีการบริหารจัดการเครือข่ายองค์กรชุมชน ทีมวิจัยซึ่งนำโดย ผศ.บรรเจิด พงศกิตติ ได้พูดคุยหารือกับผู้นำเครือข่ายทุกท่านเพื่อวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานเครือข่ายต่อไป ได้ผลสรุปดังต่อไปนี้

1. จัดประชุมเครือข่ายระดับอำเภอ

โดยเริ่มจากอำเภอที่มีความพร้อมก่อน เพื่อไปทำความเข้าใจให้กับกลุ่มองค์กรประชาชนในอำเภอต่างๆ ให้มีความรู้และเล็งเห็นความสำคัญของการเชื่อมโยงเครือข่าย ซึ่งได้เริ่มจากอำเภอที่มีความพร้อมก่อน โดยในทีมวิจัยและศูนย์ประสานงานระดับอำเภอและจังหวัดได้ตกลงเลือกอำเภอรัตนภูมิ เป็นจุดเริ่มต้นในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในระดับอำเภอ เรื่อง “ การเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรประชาชนในอำเภอรัตนภูมิ” เมื่อวันที่ 31กรกฎาคม 2547 ณ สหกรณ์การเกษตรรัตนภูมิ โดยมีนายอำเภอรัตนภูมิ เป็นประธานในการประชุม ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

2. ประชุมคณะกรรมการฝ่ายการตลาดชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด

ในที่ประชุมตกลงให้ฝ่ายการตลาดของชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด รับผิดชอบเรื่องการสำรวจปริมาณการสั่งซื้อ วิธีการปฏิบัติเบื้องต้นเกี่ยวกับการซื้อ-ขาย ตลอดจนการเจรจาต่อรองแบบตรงไปตรงมาให้ทางสมาชิกได้รับทราบ และจะเน้นการซื้อสินค้าจากสหกรณ์ลูกที่ผลิตสินค้าขึ้นมาเองในท้องถิ่นเป็นหลัก

3. พัฒนาโครงสร้างการบริหารการจัดการชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด

ให้ทางชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด จัดสรรงบประมาณ เพื่อการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยการจัดระบบงานใหม่ วิเคราะห์งานใหม่ จัดโครงสร้างสหกรณ์ จัดโครงสร้างบุคลากร ปรับโครงสร้างด้านการตลาดและจัดกฎกติกาใหม่ให้เอื้อต่อการเป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา

4. พัฒนาระบบสารสนเทศเครือข่าย

ทีมวิจัยและศูนย์ประสานงานเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลาพิจารณาเห็นว่า การที่จะส่งเสริมการทำธุรกรรมร่วมกันระหว่างองค์กรในจังหวัดสงขลา ให้กว้างขวางและจริงจังยิ่งขึ้น เห็นควรจัดให้มีระบบสารสนเทศเพื่อการผลิตและการตลาด และการดำเนินการในเรื่องนี้จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากทางราชการ และการสร้างระบบสารสนเทศนี้จะเป็นการพัฒนา ระบบ Software ให้มีสมรรถนะเป็นสากล สามารถเชื่อมโยงกับระบบ Internet ของภาคเอกชนหรือผู้ผลิตและผู้ซื้อที่กระจายอยู่ในประเทศและต่างประเทศได้ ระบบสารสนเทศดังกล่าวจำเป็นต้องจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย การจัดซื้อลิขสิทธิ์และการจัดทำ Software และระบบฐานข้อมูลสำหรับการผลิตและการขายที่เป็นมาตรฐาน โดยขอความสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา โครงการนี้เป็นโครงการเชื่อมโยงเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับหนึ่งจังหวัดสามารถรองรับระบบสหกรณ์สมาชิกไม่เกิน 5 ล้านคน ใช้ระบบบัตรสมาชิกได้ รองรับสาขาในเครือข่ายการค้าระดับจังหวัดได้มากกว่า 300 สาขา รายงานสินค้าไม่เกิน 100,000 รายการ ดังรายละเอียดโครงการในภาคผนวก

5. การร่วมซื้อสินค้าในนามเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา

ภายหลังจากเซ็นสัญญาบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา (MOU) ชุมชนสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด ได้ทำการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายการตลาดขึ้น โดยมีหน้าที่ดูแลเรื่องการตลาดของเครือข่ายเป็นหลักมี นางสาวนงนาฏ มณีคง ประธานสหกรณ์การเกษตรสิงหนคร เป็นประธานฝ่ายการตลาด ภารกิจแรกภายหลังเข้ารับตำแหน่ง คือ การสำรวจข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนธุรกิจของเครือข่าย โดยได้แนวคิดมาจากทีมวิจัย ที่เคยให้แต่ละสหกรณ์เตรียมข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนธุรกิจมาก่อน และนำมาประยุกต์ใช้กับ ศูนย์ประสานงานเครือข่ายองค์กรประชาชนจังหวัดสงขลา โดยเก็บข้อมูลปริมาณการใช้ สุตร และยี่ห้อ ของ สินค้า

3 ประเภท คือ ข้าว ทุเรียน อาหารสัตว์ ข้อมูลสินค้าที่ผลิตได้ และข้อมูลการเชื่อมโยงธุรกรรมกับองค์กรอื่นๆ ของสหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอทุกๆ อำเภอ ซึ่งในที่นี่ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับอำเภอ และชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับจังหวัด หลังจากได้รวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อย ทีมวิจัยได้ทำการส่งเคราะห์ข้อมูลที่ได้และส่งกลับไปให้ทางศูนย์ประสานงานเครือข่ายระดับอำเภอและระดับจังหวัด เพื่อเตรียมจัดทำแผนธุรกิจการเชื่อมโยงเครือข่ายในระดับจังหวัดต่อไป และได้มีการทำธุรกรรมร่วมกันเป็นครั้งแรก ในนามเครือข่ายองค์กรประชาชนจังหวัดสงขลา โดยการตั้งชื่อปุ๋ยร่วมกัน เป็นปริมาณ 156 ตัน และได้กระจายสินค้าสู่องค์กรต่างๆ ที่รวมเครือข่ายซึ่งถือเป็นนิมิตหมายอันดีในการเริ่มต้นการเชื่อมโยงเครือข่าย

ภายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการในระดับจังหวัด เรื่อง “แนวทางการบริหารงานเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลา” เมื่อวันที่ 3-4 กรกฎาคม 2547 ทางทีมวิจัยได้พูดคุยหารือเกี่ยวกับกิจกรรมที่เครือข่ายจะดำเนินต่อไป โดยได้ตกลงถึงการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในระดับอำเภอ โดยเริ่มจากอำเภอที่มีความพร้อมก่อน เพื่อไปทำความเข้าใจให้กับกลุ่มองค์กรประชาชนในอำเภอต่างๆ ให้มีความรู้และเล็งเห็นความสำคัญของการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยในทีมวิจัยและศูนย์ประสานงานระดับอำเภอและจังหวัดได้ตกลงเลือก อำเภอรัตภูมิ เป็นจุดเริ่มต้นในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในระดับอำเภอ เรื่อง “การเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนในอำเภอรัตภูมิ” เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2547 ณ สหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ โดยมีนายอำเภอรัตภูมิ นายสมบุญ บุญแสงทิพย์ เป็นประธานในการประชุม ได้เชิญประธานองค์กรประชาชนต่างๆ ในอำเภอรัตภูมิ เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 46 คน และมีผู้สังเกตการณ์จากศูนย์ประสานงานจากอำเภออื่นๆ อีก 31 คน รวมทั้งสิ้น 77 คน

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการในระดับอำเภอ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นประโยชน์จากการเชื่อมโยงเครือข่ายที่กำลังจะเกิดขึ้น และให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาเครือข่าย ตลอดจนวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับการทำธุรกิจและการบริหารจัดการเครือข่ายในระดับอำเภอต่อไป ในส่วนของการชี้แจงความเป็นมาของโครงการให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำเครือข่ายนั้น ทางผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรอำเภอรัตภูมิได้เป็นผู้บรรยายให้แก่แต่ละองค์กรมีเข้าใจโครงสร้างของเครือข่าย ตามด้วย ผศ.บรรเจิด พุฒิกิตติ บรรยาย รายละเอียดความก้าวหน้าของโครงการให้ ผู้เข้าร่วมประชุมทราบ เพื่อที่จะไปร่วมกันวางแผนหาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป หลังจากผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบและเข้าใจถึงโครงสร้างของเครือข่าย ทางทีมวิจัยจัดให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาเครือข่าย ตลอดจนวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับการทำธุรกิจและการบริหารจัดการเครือข่ายในระดับอำเภอ โดยแบ่งผู้เข้าร่วมประชุมออกเป็น

3 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มมีผู้เข้าร่วมประชุมจากองค์กรแต่ละประเภทละกัน จัดการประชุมแบบการอภิปรายกลุ่มย่อย โดยมีหัวข้ออภิปราย 3 หัวข้อด้วยกัน คือ

1. ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนอำเภอรัตภูมิ
2. รูปแบบ แนวทางในการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนอำเภอรัตภูมิ
3. ธุรกรรมในการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนอำเภอรัตภูมิ

หลังจากทั้ง 3 กลุ่มได้ระดมความคิดเพื่อหารูปแบบแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทีมวิจัยได้เปิดโอกาสให้ทั้ง 3 กลุ่มได้อภิปรายร่วมกันอีกครั้ง และสามารถสรุปแนวทางภาพรวมสำหรับการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนอำเภอรัตภูมิได้ดังต่อไปนี้

ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชนอำเภอรัตภูมิ

1. กฎระเบียบการดำเนินงานต่างกัน
2. ไม่มีสถานที่ทำการของศูนย์ฯ
3. ขาดบุคลากรในการดำเนินงาน
4. การดำเนินขาดความต่อเนื่อง
5. กลุ่มขาดความพร้อมที่จะร่วมเครือข่าย
6. ขาดผู้นำที่จะมารับช่วง / เสียสละ / สวมหมวกหลายใบ / ราชจ่าย
7. ผลประโยชน์ไม่ชัดเจน
8. ขาดความรู้ความเข้าใจในการเชื่อมโยงเครือข่าย
9. ขาดความเชื่อถือในเรื่องความโปร่งใส
10. เจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่ส่งเสริมระบบเครือข่ายอย่างจริงจัง

แนวทางแก้ไข

1. ศูนย์เครือข่ายประสานงานกับส่วนราชการทุกฝ่ายของอำเภอ
2. องค์กรต่างๆสมัครเป็นสมาชิกสมทบของสหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ
3. สร้างแรงจูงใจ สามารถเครดิตสินค้า
4. จัดสวัสดิการร่วมกัน

รูปแบบการเชื่อมโยง

1. องค์กรประกอบของคณะกรรมการเครือข่าย ควรมาจากตัวแทนกลุ่มต่างๆ
2. กำหนดระเบียบ ปฏิบัติ ข้อบังคับให้ชัดเจน
3. จัดทำแผนธุรกิจร่วมกัน

4. สมัครเข้าเป็นสมาชิกของเครือข่าย (M.O.U.)
5. มีการประชุมคณะกรรมการศูนย์ทุกเดือน
6. ทุกกลุ่ม ทุกระดับ ควรจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานเครือข่าย

ธุรกรรม

1. ร่วมซื้อ ร่วมขายสินค้า
2. เข้าถือหุ้นในศูนย์กลางเครือข่าย
3. ออมเงินที่สหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ
4. ช่วยเหลือด้านเงินทุน
5. มีระบบสต็อกสินค้า และขนส่งเป็นระบบ (ระบบ Logistic)

หลักคิด

ต้องมีความเชื่อก่อนว่าชุมชนสามารถจัดการพัฒนาไปสู่การพึ่งตนเองได้ องค์กรความรู้ ทรัพยากร และภูมิปัญญา คือรากฐานในการพัฒนาชุมชน หัวใจของการพัฒนา คือการมีส่วนร่วมของประชาชน

1. ร่วมคิด
2. ร่วมทำ
3. ร่วมรับผิดชอบ
4. ร่วมรับผลประโยชน์
5. ร่วมติดตามตรวจสอบประเมินผล

ปัจจัยที่เอื้อในการนำชุมชนไปสู่ความสำเร็จ

1. ต้องทำอย่างมีความสุข
2. เริ่มต้นจากจุดเล็กๆ ให้สำเร็จเพื่อเป็นกำลังใจ
3. ต้องค่อยทำค่อยไป (เรียนรู้คู่การปฏิบัติ)
4. ภาวะการนำในชุมชน (มีผู้นำเป็นแบบอย่าง)
5. การมีวิทยากรกระบวนการ (คลังสมองท้องถิ่น)
6. ต้องเป็นวาระท้องถิ่น (สร้างความมุ่งมั่นกับการมีส่วนร่วม และความเป็นเจ้าของ)

ภายหลังจากได้ข้อสรุปแนวทางการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรประชาชนในอำเภอรัตภูมิ ในที่ประชุมได้ลงความเห็นให้มีการเลือกคณะกรรมการเครือข่ายองค์กรประชาชนในอำเภอรัตภูมิขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกดังต่อไปนี้

คณะกรรมการเครือข่ายองค์กรประชาชนอำเภอรัตภูมิ ทั้งหมด 11 ท่าน มีดังนี้

สหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ 3 ท่าน

- นายสุชาติ รัศมี
- นายสนั่น วิไลประสงค์
- นายวิโรจน์ แก้วจันทน์

กลุ่มออมทรัพย์ 5 ท่าน

- นายสนิท พินชนะ
- นายบรรจง ทองเอื้อย
- นางอภิญา รัศมีนัย
- นายวิโรจน์ รักภักดี
- ร.ต.ต. เนียม ฤทธิ์หนู

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 1 ท่าน

- นางพจนีย์ สุวรรณเวหา

สหกรณ์กองทุนสวนยาง 2 ท่าน

- นายประเสริฐ บุรชัค
- นายเฉลิม แซ่ตั้ง

ที่ปรึกษา 2 ท่าน

- นายอัครชัย ทศกุล
- อ.ประจักษ์ สุ่มังคโล

ภายหลังจากจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ การเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรประชาชนในอำเภอรัตภูมิ ” ในที่ประชุมได้ทำการแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายอำเภอรัตภูมิขึ้น โดยเริ่มปฏิบัติการกิจของเครือข่ายในเดือนถัดไปทันที โดยนัดประชุม กรรมการเครือข่ายอำเภอรัตภูมิ ในวันที่ 20 ส.ค. 2547 ณ ห้องประชุม สหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ ในครั้งที่ 1 และ ในวันที่ 17 กันยายน 2547 ในครั้งที่ 2 ได้ข้อสรุปจากทั้ง 2 ครั้งดังต่อไปนี้

สรุปผลจากการประชุมกรรมการเครือข่ายอำเภอรัตภูมิทั้ง 2 ครั้งที่ผ่านมา ในที่ประชุมได้แต่งตั้งคณะกรรมการประกอบด้วยสมาชิกจากองค์กรต่างๆทั้งสิ้น 11 คน และ ที่ปรึกษา 2 คน ดังรายละเอียดที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ที่ประชุมร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ขององค์กรเครือข่ายอำเภอรัตภูมิ รวมถึงได้เตรียมการแปลงกลยุทธ์เป็นแผนดำเนินการซึ่งจะต้องพัฒนาในจุดนี้ต่อไป

วิสัยทัศน์ขององค์กรเครือข่ายอำเภอรัตภูมิ

“องค์กรแห่งพันธมิตร ศูนย์ธุรกิจรัตภูมิ พากกลุ่มพัฒนา หนุนสงขลาสู่สากล”

ยุทธศาสตร์ขององค์กรเครือข่ายอำเภอรัตภูมิ

I ยุทธศาสตร์การเรียนรู้ เป็นการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ พร้อมกับกระตุ้นให้องค์กรตื่นตัว เรียนรู้อยู่เสมอ เพื่อให้รู้เท่าทัน ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป แยกเป็น

- ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ
- ศูนย์เรียนรู้

II ยุทธศาสตร์การพัฒนา ควรจะให้บุคคลเรียนรู้และพัฒนาคน ให้มีคุณภาพ คุณธรรม แยกเป็น

- การพัฒนาคน กลุ่ม องค์กร
- พัฒนาการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

III ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจชุมชน แยกเป็น

- ธุรกิจวิสาหกิจชุมชน
- ร่วมซื้อ
- ร่วมขาย

(ธุรกิจชุมชนเป้าหมายหลักกำไร วิสาหกิจชุมชนเป็นการจัดการทุน โดยคนในชุมชนผลประโยชน์ตกในชุมชน เป็นการสร้างสรรค์ พัฒนา ไม่เน้นหนักในเรื่องกำไร)

- ร่วมลงทุน

IV ยุทธศาสตร์การสร้างและเชื่อมโยงเครือข่าย

- รวบทุน
- สวัสดิการและผลตอบแทน

และในที่ประชุมเล็งเห็นถึงการให้ความรู้ ความเข้าใจของกลุ่มองค์กรต่างๆ ในอำเภอเกี่ยวกับประโยชน์จากการเชื่อมโยงเครือข่ายขององค์กรประชาชน ที่ประชุมจึงได้มีมติ ให้มีการจัดโครงการสัมมนาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร ในวันที่ 20-21 พฤศจิกายน 2547 ณ สำนักงานสวนพฤกษศาสตร์วรรณคดีภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรประชาชนในอำเภอรัตภูมิ และให้องค์กรที่เข้าร่วมประชุมได้ทราบถึงความสำคัญของเครือข่ายและประโยชน์ที่จะได้รับ รวมถึงเป็นการพัฒนาบุคลากรขององค์กรต่างๆ ไปพร้อมๆ กันด้วย และร่วมกันวางแผนการดำเนินงานของเครือข่ายอำเภอรัตภูมิต่อไป

จากการจัดโครงการสัมมนาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำองค์กรประชาชนอำเภอรัตภูมิ วันที่ 20-21 พฤศจิกายน 2547 ณ สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดีภาคใต้ จ.สงขลา ในการจัดสัมมนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความเข้าใจในการเชื่อมโยง ให้ตระหนักในความสำคัญและมองเห็นประโยชน์ร่วมกัน และร่วมวิเคราะห์ วางแผน สร้างบูรณาการเชื่อมโยง และสร้างความรู้รักสามัคคี

ระหว่างผู้นำองค์กร โดยมีผศ.บรรเจิด พงษ์กิตติ ได้กล่าวเปิดงาน และแนะนำกิจการ เสนอผลการวิจัยที่ผ่านมา หลังจากนั้นคุณสนั่น วิไลประสงค์ ผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ และเป็นผู้ดำเนินการในที่ประชุมได้กล่าวแนะนำสหกรณ์การเกษตรรัตภูมิและกิจกรรมของสหกรณ์ที่ผ่านมาและที่กำลังดำเนินการอยู่ พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรประชาชน

หลังจากผู้เข้าร่วมประชุมได้รับความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ในการเชื่อมโยงเครือข่ายแล้ว ทีมวิจัยได้ให้ผู้เข้าร่วมประชุมแบ่งกลุ่ม Discussion เพื่อวิเคราะห์คำถาม 3 หัวข้อ ดังนี้

- 1.กิจกรรม/ธุรกรรม ในการเชื่อมโยงเครือข่ายในอำเภอรัตภูมิ
- 2.รูปแบบ วิธีการในการเชื่อมโยงเครือข่ายในอำเภอรัตภูมิ
- 3.ปัญหา อุปสรรคในการเชื่อมโยงเครือข่ายในอำเภอรัตภูมิ

โดยผู้เข้าร่วมประชุมมีทั้งหมด 21 องค์กร 44 คน แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมเป็น 3 กลุ่ม โดยให้แต่ละประเภทองค์กรอยู่ละกัน เมื่อแต่ละกลุ่มได้ร่วมระดมสมองและได้ข้อสรุปแล้ว ทีมวิจัยได้ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์กิจกรรม/ธุรกรรม รูปแบบ วิธีการและปัญหา อุปสรรคในการเชื่อมโยงเครือข่าย ในอำเภอรัตภูมิ สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

1.กิจกรรม/ธุรกรรมที่จะเชื่อมโยงเครือข่าย

- สินค้าอุปโภค บริโภค
- ฌาปนกิจสงเคราะห์
- ซื้อมือ/ลงทุนทำปุ๋ย
- บริการสินเชื่อ
- ลงทุนร่วมกัน

2. รูปแบบและวิธีการเชื่อมโยงเครือข่าย

- ต้องมีตัวแทนจากกลุ่ม
- แต่ละองค์กรต้องไปเป็นสมาชิกโดยการถือหุ้นเป็นสมาชิกสมทบ
- ร่วมซื้อสินค้า
- จัดให้มีระเบียบข้อบังคับถือใช้แบบเดียวกันคล้ายกัน
- จัดให้มีอุปกรณ์การสื่อสารที่ทันสมัย
- ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยกลุ่มที่มีความเข้มแข็งกว่าช่วยเหลือกลุ่มที่มีความอ่อนแอกว่า

3.ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงเครือข่าย

- ราคา
- ผลประโยชน์ไม่ชัดเจน
- ขาดอุปกรณ์การสื่อสาร
- กลุ่มยังไม่พร้อมที่จะเชื่อมโยง

- ขาดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
- ความคิดเห็นไม่ตรงกัน
- แกนนำ

หลังจากที่แต่ละกลุ่มได้มีการนำเสนอผลการ Discussion และทีมวิจัยได้นำเสนอผลสรุปผลรวมแล้ว ต่อมาเพื่อเป็นการพักผ่อนควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความสมัครสมานสามัคคีกันสร้างความคุ้นเคยและไว้วางใจซึ่งกันและกันให้เกิดขึ้นระหว่างองค์กร ทีมวิจัยได้มีกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างองค์กร โดยให้มีการเล่นเกมส์ ร้องเพลงและนันทนาการต่างๆ

กิจกรรมต่อไปเพื่อเป็นการสรุปกิจกรรมและแนวทางในการเชื่อมโยงเครือข่ายในอำเภอรัตภูมิ ทีมวิจัยได้ให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์คำถามต่อไป คือ “กิจกรรมการเชื่อมโยงเครือข่ายในอำเภอรัตภูมิ” ซึ่งได้ผลสรุปเป็นดังต่อไปนี้

สรุปกิจกรรมเชื่อมโยงเครือข่ายในอำเภอรัตภูมิ

1. ร่วมซื้อ/ขายสินค้า

1.1 สำรวจข้อมูลปริมาณการใช้ปุ๋ย ข้าวสาร อาหารสัตว์ และวัตถุดิบสร้าง ไปที่ศูนย์ประสานงานเครือข่ายอำเภอรัตภูมิ ภายใน 30 มกราคม 2548

1.2 ให้คณะกรรมการไปตรวจสอบราคา แล้วแจ้งกลับไปยังกลุ่มต่างๆ ภายใน 15 กุมภาพันธ์ 2548

1.3 ให้คณะกรรมการจัดทำแบบฟอร์มสั่งซื้อสินค้าให้กลุ่มต่างๆ ภายใน 15 กุมภาพันธ์ 2548

1.4 ตัวแทนจากกลุ่มต่างๆส่งแบบฟอร์มสั่งซื้อสินค้าพร้อมเงินสด ภายใน 20 กุมภาพันธ์ 2548

2. การลงทุนร่วมกัน

2.1 ร่วมกันทำปุ๋ยชีวภาพ โดยร่วมทุนกับวิทยาลัยเกษตรและมออบหมายหน้าที่ให้คณะกรรมการศูนย์ประสานงานฯ ไปดำเนินการเจรจา ภายใน 30 ธันวาคม 2547 และแจ้งให้สมาชิกเครือข่ายทราบ ภายใน 30 มกราคม 2548

2.2 ร่วมลงทุนในสหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ โดยสมัครเป็นสมาชิกสมทบและให้คณะกรรมการศูนย์ฯ เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียด

3. สิ้นเชื้อ -

4. สวัสดิการ

4.1 โครงการฌาปนกิจสงเคราะห์

1. ให้องค์กรต่างๆรวบรวมรายชื่อสมาชิกส่งให้คณะกรรมการศูนย์ประสานงานฯ ในนามองค์กร

2. ให้คณะกรรมการศูนย์ประสานงานฯ กำหนดระเบียบ ส่งแจ้งกลับมายังองค์กรต่างๆพร้อมแจ้งรายชื่อสมาชิกที่จะเข้าร่วมโครงการ

3. เริ่มดำเนินงาน 1 มกราคม 2548

ภายหลังที่มิวจัดได้เข้าไปให้ความรู้และประโยชน์เกี่ยวกับการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรประชาชนในอำเภอรัตภูมิ ซึ่งถือว่าเป็นอำเภอนำร่องเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับอำเภออื่นๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้ปฏิบัติต่อไป และเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของโครงการฯ ทีมมิวจัดร่วมกับชุมนุมสหกรณ์การเกษตรสงขลา จำกัด จัดงานประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “แนวทางการพัฒนาเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลาให้เข้มแข็งและยั่งยืน” โดยเชิญประธานและผู้จัดการจากศูนย์ประสานงานเครือข่ายองค์กรประชาชนในอำเภอต่างๆ เข้าร่วมประชุม ในวันที่ 25 ก.พ. 2548 เวลา 9.00น. – 16.30 น. ณ โรงแรม บีพี แกรนด์ หาดใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบและวิธีการในการสร้างเครือข่ายองค์กรในอำเภอรัตภูมิ ให้กับศูนย์ประสานงานองค์กรประชาชนในอำเภอต่างๆ ได้รับทราบ เรียนรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ในอำเภอของตนเอง และเพื่อร่วมกันหาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลาให้เข้มแข็งและยั่งยืน รวมทั้งพิจารณาการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขึ้นใช้ร่วมกัน โดยขอความสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ผ่านทางนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา นายนवल บุญญามณี ซึ่งมาร่วมเป็นประธานในที่ประชุมในวันนั้นด้วย ผลสรุปจากการประชุม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเครือข่าย นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ได้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างเครือข่าย และมีความจำเป็นจะต้องมีเทคโนโลยีสารสนเทศเครือข่ายใช้ร่วมกัน จึงได้รับโครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเครือข่ายไว้พิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ที่จะหางบประมาณมาสนับสนุนโครงการนี้ต่อไป

ผลสรุปแนวทางการพัฒนาเครือข่ายองค์กรประชาชนในจังหวัดสงขลาให้เข้มแข็งและยั่งยืน

